

KENT DÜŞLERİ 9: ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ ALANLARI DEĞERLENDİRME PROJESİ ULUSLARARASI FİKİR YARIŞMASI RAPORU

Bu öneri AOÇ'nin de ötesinde Ankara şehrinin çoğunlukla bürokrasi üretme durumunun nasıl kırılacağına, Konut-İş-AVM üçgenine sıkışmış Ankaralı'nın gündelik hayatının nasıl yeniden inşa edileceğinin araştırması üzerine kuruludur. Bunun için tüm temsiliyetlerin ötesinde Ankara'yı oluşturan vadiye ve vadinin tabanındaki Ankara Çayı ile zamanlar üstü yaşarlılıklara (flora/fauna) bakmak hayati önem taşımaktadır. Bu coğrafyaya yapılacak her müdahaleden önce sorulması gereken temel soru; "Yıllar sonra Ankara hala bir idari mekanizmanın karargahı ve memur kenti olarak mı anılmaya deva edecek, yoksa kendine ait tüm canlıların beslediği/zenginleştirdiği ve özgünlüğünü de buradan aldığı bir habitat olarak mı işler hale gelecektir?"

Atatürk Orman Çiftliği olarak "sınırları çizilen" ve "korunan" alan, onlarca yıldır süre gelen kısır tartışmaların ve güç gösterilerinin altlığı olagelmıştır. AOÇ, araziye "işletmek" üzerine sistemini kuran ve hatta tel örgülerle onu korumaya çalışan anlayış ile kapital yönetim anlayışını (artık fetiş boyutuna ulaşan) fantezileriyle alanı her köşesinden kemiren anlayışın çatışma alanına indirgenmiştir. Bir yandan bu yeryüzü parçası yasalarla korunmaya çalışılırken, diğer yandan yine yasalarla bir virüs gibi her kenarından parçalar mutasyona uğratılmaktadır.

Bizler, tabiatın her parçasına/öznesine uyguladığımız şiddetin bir benzerini bu alana da uygulamaya devam etmekteyiz. Ölçeksiz bir büyüklüğe tamamen Cumhuriyet Dönemi'ne ait mülkiyet kabulleri üzerinden sınırlar çizip kontrol altına almaya çalışıyoruz. Sınırların bittiği yerde ise karşımıza fütursuz büyüyen bir Ankara kenti veya bir konut yığını çıkıyor. Son yıllarda siyasi otoritelerin gücü üstün gelmiş ve konut yığılmasının semizleşmesi AOÇ sınırlarının içerisine kadar taşınmıştır.

Bu noktada siyasi ve yönetsel araçları bir kenara bırakıp, başka bir fazdan AOÇ'ne bakmaya ve tartışmaya acil ihtiyaç vardır. Orman Çiftliği'nin sahip olduğu altlığa, ne cumhuriyet dönemine ait kalkınma politikalarının, ne de mevcut iktidarın politik hırsları aralığından bakamayız.

Alan ve uzantısı öngörülemez ve süregelen bir oluşum sürecinin altlığıdır. Kendi dünyamıza ait maddi yaklaşımlar yerine alanı bir karıncanın, bir kuşun veya bir sazlık kamışının gözünden kavramaya çalışmak, sınırlar çizilemeyen bir yeryüzü parçasına ait bir aralığın varlığına bizi yaklaştıracaktır. Atatürk Orman Çiftliği aurası üzerinde konuşlanan her döneme ait bütün müdahaleleri püskürtecek esas gücün; tabiatın sahip olduğu kendi kendini tamir etme gücü olduğu düşüncesi farklı türden üretimin ve yaşantının kapılarını açacaktır. İnsan merkezli "yapma" edimi kadar "yıkma" edimi

de tabiat üzerinde başka tahribatlar bırakmaya devam edecektir. Tabiat, AOÇ'nin kendi vatanına uyanmasını sağlayacaktır. Bu durumda AOÇ üzerine konumlanan yapılaşmaların, bu türden karşılaşma zeminine karşı bir araç üretme şansı olmadığından direnemeyip parçalanacakları muhakkaktır. Tabiata karıştıklarında ayakta kalamayacak olanlar yalnızca maddi olarak parçalanan yapılar değil onların dayandıkları güçler olacaktır. Tabiat üzerine kontrol kurulamayacak, büyüklükler ötesi bir ölçüğe sahiptir.Engindir.

Ankara'yı neredeyse baştanbaşa kateden ve daima ıslah çalışmalarıyla ehlileştirilmeye çalışılan Ankara Çayı ve kollarını oluşturan toprağın serbest bırakılması, vadi tabanının fauna ve florasını zenginleştirecektir.Bu türden bir zenginleşme, Orman çiftliğinin yerleştiği çanak üzerinde, tahmin edilemez bir habitatın gelişmesine kapı aralayacaktır. Alana bir yeşil alan veya büyükçe bir park anlayışı yerine bir tabiat parçası olarak bakmak ve tabiatın bu dallanma aralığı, meşruiyet ve gücü temsil eden hiçbir somut inşai varlığa veya düşünsel güce barınma şansı bırakmayacaktır. AOÇ'nin sahip olduğu gücü özgürleştirmek, üzerinde baskı kuran konut yığınının püskürmesine ve sınırları çizilemeyen tabiatın tüm Ankara'nın çatlaklarınabir mağma gibi yayılmasına olanak sağlayacaktır.